

Hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerileri ve öz düzenlemeli öğrenme durumları

Nursing students' problem-solving skills and self-regulated learning situations

Hülya Elmalı Şimşek¹, Meyreme Aksoy²

¹ Fenerbahçe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye hulya.elmali34@gmail.com, 0000-0003-0372-1981

² Siirt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Siirt, Türkiye, meryeme_072@hotmail.com, 0000-0001-7468-9822

ÖZ

Giriş ve Amaç: Hemşirelik öğrencileri eğitimleri boyunca çeşitli alanlarda klinik uygulamalar yapmaktadırlar. Uygulamaları sırasında birçok sorunla karşılaşabilmekte ve bunları etkili bir şekilde çözmeleri beklenmektedir. Bunun için öğrencilerin iyi düzeyde problem çözme becerisine sahip olup kendi öğrenmelerini kontrol etmeleri gerekmektedir. Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerileri ve klinik uygulama sırasındaki öz düzenlemeli öğrenme becerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. **Gereç ve Yöntem:** Araştırma 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümündeki 172 öğrenci yapılmıştır. Çalışma tanımlayıcı kesitsel türdedir. Verilerin toplanmasında Tanıtıcı Bilgi Formu ve Klinik Hemşirelik Uygulamalarına Yönelik Öz Düzenlemeli Öğrenme Ölçeği (KHUYÖDÖÖ) ile Problem Çözme Envanteri (PÇE) kullanılmıştır. Veriler SPSS programında tanımlayıcı istatistik yöntemi ile analiz edilmiştir. **Bulgular ve Sonuç:** Öğrencilerin yaş ortalaması 21.27 ± 2.26 olup %57'si kadındır. Çalışmanın bir eğitim öğretim dönemi klinik uygulamaya çıktığı (%54.1) saptanmıştır. Öğrencilerin KHUYÖDÖÖ toplam puanı 60.66 ± 14.93 ; PÇE toplam puanı ise 96.8 ± 20.25 olarak hesaplanmıştır. Öğrencilerin problem çözme becerileri ile öz düzenlemeli öğrenme durumları arasında istatistiksel düzeyde anlamlı ilişki belirlenmemiştir. Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre puan ortalamaları karşılaştırıldığında, kadın öğrencilerin KHUYÖDÖÖ toplam puanları erkek öğrencilerden; PÇE toplam puanlarında ise köy/kasabada yaşayanların puanları il/ilçede yaşayanlardan istatistiksel yönden anlamlı olarak daha yüksektir. Öğrencilerin KHUYÖDÖÖ puanları yüksek bulunmuş olup bu durum öğrencilerin öz düzenlemeli öğrenme yaklaşımını kullanmalarının iyi olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin problem çözme becerilerinin ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Pandemi ile birlikte kliniğe geçiren sürenin sınırlı olması öğrencilerin problem çözme becerileri ile öz düzenlemeli öğrenme durumları arasındaki ilişkiyi etkilediği düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler:
Hemşirelik Eğitimi, Öz Düzenlemeli Öğrenme, Problem Çözme.

Key Words:
Nursing Education, Problem Solving, Self-Regulated Learning.

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Fenerbahçe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, İstanbul, Türkiye hulya.elmali34@gmail.com, 0000-0003-0372-1981

DOI:
10.52880/sagakaderg.1246173

Gönderme Tarihi/Received Date:
01.02.2023

Kabul Tarihi/Accepted Date:
24.06.2023

Yayımlanma Tarihi/Published Online:
01.09.2023

ABSTRACT

Introduction and Aim: Nursing students make clinical practices in various fields throughout their education. They may encounter many problems during their implementation and are expected to solve them effectively. For this, students need to have good problem-solving skills and control their own learning. In this study, it was aimed to determine nursing students' problem-solving skills and self-regulated learning skills during clinical practice. **Materials and Methods:** The research was conducted in a descriptive cross-sectional type with 172 students studying in the nursing department of a state university in the 2021-2022 academic year. Introductory Information Form and Self-Regulated Learning Scale for Clinical Nursing Practices (SRLSCNP) and Problem Solving Inventory (PSI) were used to collect data. The data were analyzed with the descriptive statistics method in the SPSS program. **Results and Conclusion:** It was determined that the mean age of the students participating in the study was 21.27 ± 2.26 , 57% of them were women, and the majority of them (54.1%) went into clinical practice in one academic year. The total score of the students' SRLSCNP was 60.66 ± 14.93 ; The PSI total score was calculated as 96.8 ± 20.25 . No statistically significant relationship was found between students' problem solving skills and their self-regulated learning status. When the mean scores of the students were compared according to their sociodemographic characteristics, the total SRLSCNP scores of female students were higher than that of male students; In PSI total scores, the scores of those living in a village/town are statistically significantly higher than those living in a province/district. The students' SRLSCNP scores were found to be high, which shows that students' use of self-regulated learning approach is good. It was determined that the problem solving skills of the students were at a moderate level. It can be thought that the limited time spent in the clinic together with the pandemic affects the relationship between students' problem-solving skills and their self-regulated learning situations.

GİRİŞ

Problem çözme; bir amaca ulaşmak için karşılaşılan güçlükleri yenme sürecidir. İnsanların yaşam sürecinde karşılaşılabileceği, onu strese sokan ve çözülmesi gereken sorunları çözmek için ortaya koyduğu; algısal, duygusal ve davranışsal bir takım etkinliği içeren karmaşık bir süreçtir (1,2). Sağlık bakım sistemi, bireylerin ihtiyaçlarını esnek ve yaratıcı bir şekilde karşılayan, bakımla ilişkili mevcut bilgisini kullanan, yeterli düzeyde problem çözme becerisine sahip sağlık çalışanlarının olmasını gerektirmektedir (3,4).

Hemşireler, stresli ve acil durumların yaşandığı, hızlı değişim gerektiren durumlarda yaşanan sorunlara yönelik çözümler bulmak zorundadır. Hastalara bakım vermek, onların sorunlarını belirlemek, bu sorunlara yönelik uygun ve yeterli girişimlerde bulunmak, ortaya çıkan sonuçları değerlendirmek için yani hemşirelik sürecini aktif kullanabilmek için kararlar almak durumundadır. Bu nedenle hasta bakım kalitesinin artırılması için hemşirelerin problem çözme becerisine sahip olmaları gerekmektedir (5). Problem çözme becerisi hemşirelik uygulamalarının merkezinde yer almakta olup karar verme ve bakım sürecinin önemli bir parçasıdır. Aynı zamanda problem çözme becerisi meslekte otonomi kazanma, güvenli ve kaliteli bakım hizmeti sunabilmeleri yönünden hemşireler için önemli bir beceridir (6). Bu nedenle, hemşireler tarafından problem çözme sürecinin tam olarak anlaşılması ve bu sürece hâkim olunması bakımın kalitesini arttırmada ve profesyonel hemşirelik becerilerini geliştirmede büyük önem taşımaktadır. Benzer şekilde, hemşirelik öğrencilerinden de sorunları belirleyebilme ve çözüme yönelik yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerini kazanmaları gerekmektedir (7). Bu becerilerin kazandırılmasında lisans eğitimi sırasında öğrencilerin desteklenmesi önemlidir. Müfredata eklenebilecek dersler, derslerde uygulanabilecek interaktif öğrenme yöntemleri, pozitif rol modeller ve mentörlük öğrencilerin bu becerilerini geliştirmeye destek olabilir (8).

Günümüzde eğitim ve öğretim anlayışında farklılıklar oluşmuş ve öğretmen ve öğrenci rolleri değişmiştir. Klasik öğretimde öğretmen aktif, öğrenci pasif roledir. Bu durum öğrenmenin analiz, sentez, uygulama ve değerlendirme aşamalarında ve öğrenciye problem çözme becerisi kazandırılmada yetersizliğe neden olmaktadır. Klasik öğretimin aksine; öğretmenin rehber olduğu, öğrenenin ise öğrenmede aktif rol aldığı öğretim anlayışı günümüzde daha çok benimsenmektedir (9). Öğrenen merkezli öğretim modellerinden biri de aktif öğrenmedir. Aktif öğrenme süreci, aktif bilgi işleme ve öz düzenlemeden oluşmaktadır. Öz düzenlemede; Bandura (1997) “insanların kendi davranışlarını gözlemleyip, kendi standartlarına göre değerlendirip, kendilerini

pekiştirdiklerini veya cezalandırdıklarını” savunmuştur. Öz düzenlemeli öğrenmede, kişi öğrenme durumunu kendisi kontrol etmektedir. Bu öğrenme şekli, öğrencilerin öğrenme hedefleri belirledikleri, bilişlerini, motivasyonlarını ve davranışlarını kendilerinin takip ettikleri, öğrenme sürecine aktif olarak katıldıkları, bir süreçtir (10,11).

Hemşirelik eğitimi öğrencilere gereken bilgi, beceri, davranış ve değerlerin kazandırılmasını amaçlayan teorik ve uygulamalardan oluşan bir süreçtir. Klinik uygulamalar öğrencilerin teorik bilgisini ve becerisini alanda kullanma ve uygulama, iletişim kurma, problem çözme becerilerini kullanma ve geliştirme fırsatı sağlamaktadır. İyi klinik eğitim, öğrencilerin hastalarla gerçek ortamda iletişimini kolaylaştırmakta, onlara ekip çalışması kavramını öğretmekte, öğrencilerde yaratıcılıklarını geliştirmekte, motivasyon oluşturmada, eleştirel düşünme, problem çözme, muhakeme etme ve karar verme becerilerini artırmaktadır (6,12). Klinik uygulama sırasında karşılaşılan zorluklar, stresli durumlar, yaşanan duyguları paylaşabilecekleri bir ortamın olması öğrencilerin bilgi, beceri ve kendilerine olan güvenlerini artırmakta ve bu sayede teori ile pratik arasında bütünlük sağlanabilmektedir. Gerekli destek sağlandığında öğrenciler kendini gözlemlemeyi, değerlendirmeyi, eleştirel düşünmeyi ve klinik akıl yürütmeyi daha aktif ve fazla kullanılmaktadır (11,13).

Hemşirelik öğrencilerinin sağlık alanındaki gelişmelerle birlikte artan talepleri karşılayabilmeleri için öz düzenlemeli öğrenme becerilerinin yüksek olması beklenmektedir (14). Hemşirelik öğrencilerinin sağlık sisteminde aktif olabilmeleri için yeterli güven ve motivasyona sahip olmaları gerekmektedir. Öz düzenlemeli öğrenme ile öğrencilerin gerekli güven ve motivasyonu kazandıkları, öz düzenleme becerisi düşük olan hemşirelik öğrencilerinin ise zor görevlere uyum sağlamada sorun yaşadıkları belirtilmektedir (15). Nahariani ve arkadaşlarının (2013) hemşirelik eğitiminde öz düzenlemeli öğrenme modelini geliştirmek amacıyla yapmış oldukları çalışma sonucunda, bu modelin başta psikomotor öğrenme olmak üzere, bilişsel ve duyuşsal yeteneği de artırdığı görülmüştür (16). Dığın ve İşcan Ataşen’in (2021) çalışmaları sonucunda hemşirelik öğrencilerinin klinik hemşirelik uygulamalarına yönelik öz düzenlemeli öğrenme durumlarının iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir (17). Barutçu’nun (2019) hemşirelik öğrencileri ile yaptığı araştırmada ise hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerilerinin klinik karar verme becerilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır (18).

Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamalar sırasındaki mevcut öz düzenlemeli öğrenmeye yönelik eğilimlerinin belirlenmesi ve eğitim veren kurumların da öğretim

yaklaşımlarıyla ilgili yapmaları gereken değişiklikler, yenilikler ve alacakları önlemler bu konuda önem taşımaktadır.

Bu araştırma ile hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerileri ve öz düzenlemeli öğrenme becerileri değerlendirilmiştir. Literatürde konu ile ilgili yeterli çalışma olmadığından literatüre katkı sağlayacaktır. Hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerileri ve klinik uygulama sırasında öz düzenlemeli öğrenme becerilerinin belirlenmesi araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü ve Yapıldığı Yer

Araştırma, Türkiye'deki bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümü öğrencileri ile 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, tanımlayıcı kesitsel olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma bahar dönemi sonunda gerçekleştirildiğinden bütün öğrenciler en az bir dönem klinik uygulamaya çıkmışlardır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Türkiye'deki bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde eğitim alan, en az bir dönem hastanede uygulamaya çıkmış öğrenciler araştırmanın evrenini (n=1100) oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş ancak çalışmaya katılmaya gönüllü 172 öğrenci ile çalışma tamamlanmıştır. Örneklem büyüklüğünü belirlemek için raosoft örneklem büyüklüğü hesaplama programı kullanılmış olup, araştırmada en az 144 öğrenciye ulaşılması gerektiği belirlenmiştir ($\alpha=0.05$, $1-\beta=0.80$).

Veri Toplama Aracı

Çalışma verilerinin toplanmasında literatür doğrultusunda hazırlanan Tanıtıcı Bilgi Formu, Klinik Hemşirelik Uygulamalarına Yönelik Öz Düzenlemeli Öğrenme Ölçeği (KHUYÖDÖÖ) ve Problem Çözme Envanteri (PÇE) kullanılmıştır.

Tanıtıcı Bilgi Formu

Form yaş, cinsiyet, hemşirelik eğitim süresi, klinik uygulamaya çıkılan süre, akademik başarı hakkındaki görüş ve mesleği seçme nedenine yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Klinik Hemşirelik Uygulamalarına Yönelik Öz Düzenlemeli Öğrenme Ölçeği

Ölçek, Satoko Iyama ve Hitomi Maeda tarafından 2017 yılında geliştirilmiş, 2018 yılında Şenol ve Orgun tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. 5'li likert

tipinde, 16 maddeden ve "Motivasyon" ve "Öğrenme Stratejileri" olmak üzere 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin tamamından minimum 16, maksimum puan 80 alınabilecek olup Cronbach $\alpha = 0.898$ olarak belirlenmiştir (11).

Problem Çözme Envanteri

Ölçek Heppner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilmiştir. Taylan ve Akkoyun tarafından (1990) Türkçe'ye uyarlanmıştır (Taylan, 1990; Heppner, 1982). Problem Çözme Envanteri 35 maddeden oluşmakta ve 6'lı likert türü bir ölçme aracıdır. Ölçeğin tamamından alınabilecek minimum puan 32, maksimum puan 192 olup Cronbach α değeri 0.86 olarak belirlenmiştir.

Düşük puanlar problem çözümede etkili olabilmeyi yüksek puanlar ise problemler karşısında etkin çözümler üretmemeyi açıklamaktadır. (19).

Verilerin Toplanması

GoogleDocs programı ile hazırlanan veri toplama formları, çalışmanın yapıldığı tarihlerde çevrimiçi (e-mail, whatsapp) olarak öğrencilere gönderilen formları doldurmaları istenmiştir. Araştırma, veri toplama formlarına eksiksiz geri dönüş sağlayan 172 öğrenci ile tamamlanmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Bu araştırma, Helsinki İnsan Hakları Bildirisinin ilkelerine uygun olarak yürütüldü. Araştırmaya öncesinde etik kurul onayı ve araştırma yapılan kurumdan izin alındı. Araştırmaya katılan öğrencilere; araştırmanın amacı ve uygulama yöntemi hakkında gerekli açıklamalar yapılarak onamları alındı.

Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Bu çalışmada tanımlayıcı veriler SPSS.18 paket programında analiz edildi. Verilerin normallik dağılımının incelenmesinde Kurtosis ve Skewness katsayıları kullanıldı. Verilerin analizinde ortalama, standart sapma, minimum, maksimum, sayı-yüzde dağılımları, ki-kare, t-testi, one-way ANOVA testi ve Pearson korelasyon analizi kullanıldı.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Verilerin kesitsel olarak ve sadece Türkiye'deki bir üniversitenin hemşirelik bölümünden elde edilmiş olması çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

BULGULAR

Öğrencilerin yaş ortalaması 21.27 ± 2.26 , %57'nin kadın, %46.5'inin ise dördüncü sınıf olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin çoğunluğu klinik uygulama süresini bir dönem olarak (%54.1) ve hemşirelik bölümünü isteyerek (%57) seçtiklerini belirtmiş olup %48,3'ü başarı durumunu orta düzey olarak değerlendirmektedir.

Öğrencilerin PÇE puan ortalaması 96.18 ± 20.25 , KHUYÖDÖÖ puan ortalaması 60.66 ± 14.93 'tür. KHUYÖÖ alt boyut puan ortalamaları ise, 'Motivasyon' 26.15 ± 6.77 , 'Öğrenme Stratejileri' 34.51 ± 8.68 olarak belirlenmiştir (Tablo 1).

Öğrencilerin cinsiyetine göre ölçek puan ortalamalarına bakıldığında, kadın öğrencilerin KHUYÖDÖÖ puan ortalaması (63.61 ± 11.41), erkek öğrencilerin puan ortalamasından (56.77 ± 17.95) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksektir. Benzer olarak kadın öğrencilerin KHUYÖDÖÖ alt boyutları olan Motivasyon ve Öğrenme stratejileri puan ortalamaları, erkek öğrencilerin puan ortalamalarından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksektir ($p < 0.05$). Kadın öğrencilerin PÇE puan ortalaması erkeklerin puan ortalamasından daha yüksek olup, aralarında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p > 0.05$) (Tablo 2).

Öğrencilerin sınıf, yaşanan yer, akademik başarı durumu, klinik uygulama süresi, hemşireliği seçme nedeni gibi özelliklerine göre KHUYÖDÖÖ puan ortalaması arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p > 0.05$).

Öğrencilerin özelliklerine göre PÇE puan ortalamaları incelendiğinde; köy/kasabada yaşayan öğrencilerin puan ortalaması (104.52 ± 16.72), ilçe/ilde yaşayan öğrencilerin puan ortalamasından (95.01 ± 20.47) istatistiksel düzeyde anlamlı olarak daha yüksektir ($p > 0.05$). Öğrencilerin cinsiyet, sınıf, akademik başarı, klinik uygulama süresi, hemşireliği seçme nedeni gibi özelliklerine göre belirlenen PÇE puan ortalamaları arasında istatistiksel düzeyde anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p > 0.05$) (Tablo 2).

Korelasyon analizi sonucunda KHUYÖÖÖ ve PÇE arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($r = -0.115$, $p = 0.133$) (Tablo 3).

TARTIŞMA

Hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerileri ile klinik uygulamalarına yönelik öz düzenlemeli öğrenme

durumları arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmanın sonuçları ilgili literatür dahilinde aşağıda tartışılmıştır.

Çalışmada öğrencilerin PÇE'nden aldıkları toplam puan ortalamaları 96.18 ± 20.25 'dir. Ölçekten alınabilecek puan ortalamaları (32-192 puan) dikkate alındığında, öğrencilerin orta düzeyde puana sahip oldukları görülmektedir. Ölçekten alınan düşük puan öğrencilerin problem çözme becerilerinin yüksek olduğunu gösterdiğinden, orta düzey puanın alınmış olması öğrencilerin orta düzeyde problem çözme becerisine sahip olduğunu göstermektedir. Koraş Sözen ve arkadaşlarının (2021) hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerilerini incelediği çalışmaları sonucunda öğrencilerin problem çözme becerisinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir (1). Yapılmış benzer çalışmalarda da hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerilerinin genelde orta düzeyde olduğu görülmektedir (4,6,18,20,21-26). Çalışma sonucumuz literatür ile benzerlik göstermektedir.

Öğrencilerin problem çözme becerilerini etkileyebilecek birçok faktör bulunmaktadır. Çalışmamız sonucunda öğrencilerin cinsiyet, sınıf, akademik başarı, yaş, hemşireliği seçme nedeni, klinik uygulama süresi gibi özelliklerine göre problem çözme becerileri arasında bir fark bulunmamaktadır. Buna karşın köy ve kasabada yaşayanların, ilçe ve ilde yaşayanlara göre problem çözme becerisinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Barutçu'nun (2019) çalışmasında cinsiyet ve sınıf düzeyi ile problem çözme becerisi puan ortalaması arasında fark bulunmaz iken, mesleği seçme nedeni farklılığa neden olmuştur (18). Öğrencilerin sınıflarına göre problem çözme becerilerinde farklılık olduğunu belirten çalışmaların (5,23), yanı sıra, sınıflar arasında herhangi bir farklılık olmadığını belirten çalışmalar da mevcuttur (4,25,26). Karabulutlu ve ark (2011) ile Tezel ve ark (2009) çalışmaları sonucunda yaşanan yer ile problem çözme becerisi arasında bir farklılık olmadığı bulunmuştur (4,24). Araştırma grubumuzdaki köy ve kasabada yaşayan öğrencilerin daha fazla problemle karşılaşmış olma ihtimali nedeniyle yaşanan yere göre problem çözme becerileri arasında fark olduğu düşünülebilir.

KHUYÖÖÖ'nden alınabilecek puan ortalamalarına bakıldığında (16-80), öğrencilerin puan ortalamasının

Tablo1. Öğrencilerin PÇE ve KHUYÖDÖÖ Alt Boyutları Puan Ortalamaları (N = 172)

	Ölçekler	max-min puanlar	X ± SS
KHUYÖÖ	Motivasyon	7-35	26.15±6.77
	Öğrenme Stratejileri	9-45	34.51±8.68
	Toplam Ölçek Puanı	16-80	60.66±14.93
PÇE	Toplam Ölçek Puanı	57-141	96.18±20.25

Tablo 2. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Ölçek Puan Ortalamaları (N=172)

	KHUYÖDÖÖ Motivasyon	KHUYÖDÖÖ Öğrenme Stratejileri	KHUYÖDÖÖ Toplam	PÇE Toplam
Cinsiyet				
Kadın (n=98, %57)	27.52±5.42	36.09±6.64	63.61±11.41	96.80±22.18
Erkek (n=74, %43)	24.33±7.92	32.43±10.49	56.77±17.95	95.35±17.49
T	3.125	2.791	3.045	0.465
P	0.002	0.006	0.003	0.631
Sınıf				
Birinci sınıf (n=53, %30.8)	25.90±6.62	33.62±9.01	59.52±15.17	97.56±17.11
İkinci sınıf (n=24, %14)	25.62±7.09	33.37±9.03	59.00±15.81	99.37±21.22
Üçüncü sınıf (n=15, %8.7)	23.46±8.39	33.00±9.73	56.46±17.56	93.33±19.75
Dördüncü sınıf (n=80, %46.5)	26.15±6.77	35.73±8.13	62.71±13.95	94.83±22.07
F	1.255	1.006	1.099	0.493
P	0.292	0.392	0.351	0.688
Yaşanan Yer				
Köy/kasaba (n=21, %12.2)	27.23±7.14	36.66±6.39	63.90±12.50	104.52±16.72
İlçe/il (n=151, %87.8)	26.00±6.73	34.21±8.92	60.21±15.22	95.01±20.47
T	0.749	1.555	1.230	2.368
P	0.461	0.130	0.229	0.025
Akademik Başarı				
Çok iyi (n=15, %8.7)	25.86±8.73	34.26±11.11	60.13±19.29	97.53±23.43
İyi (n=83, %48.3)	27.04±6.38	35.85±8.83	61.90±14.81	93.49±22.24
Orta (n=70, %40.7)	25.07±6.80	33.95±8.17	59.02±14.35	98.17±16.90
Kötü (n=4, %2.3)	27.50±5.80	38.27±4.57	65.75±10.14	112.00±9.93
F	1.141	0.386	0.627	1.563
P	0.334	0.763	0.599	0.200
Klinik uygulama süresi (dönem)				
1 dönem (n=93, %54.1)	26.40±6.02	34.81±7.71	61.22±13.10	96.62±21.22
2-3 dönem (n=58, %33.7)	26.25±7.37	34.53±9.22	60.79±16.17	95.89±19.83
3 dönemden fazla (n=21, %12.2)	24.71±8.29	33.14±11.19	57.85±14.93	95.00±17.69
F	0.543	0.316	0.436	0.063
P	0.582	0.729	0.648	0.939
Hemşireliği seçme nedeni				
İsteyerek (n=98, %57)	26.62±6.99	35.16±8.55	61.78±15.04	94.34±20.75
Tesadüfen (n=14, %8.1)	27.57±6.28	36.42±8.48	64.00±14.63	106.21±16.42
Öneri ile (n=48, %27.9)	25.31±6.11	33.39±9.01	58.70±14.43	98.41±20.19
Atanmak için (n=5, %2.9)	19.20±9.88	25.00±8.91	44.20±18.75	103.20±15.31
Puanı yettiği için (n=6, %3.5)	27.50±4.63	36.83±3.60	64.33±7.96	81.33±14.13
Aile isteği (n=1, %0.6)	27.00	32.00	59.00	82.00
F	1.487	1.746	1.741	1.874
P	0.197	0.127	0.128	0.101
Yaş	21.27±2.26		r = - 0.060 p = 0.435	r = - 0.096 p = 0.208

Tablo3. Öğrencilerin PÇE ile KHUYÖÖÖ Puan Ortalamaları Arasındaki İlişki (N: 172)

Problem Çözme Envanteri	KHUYÖÖÖ		KHUYÖÖÖ Alt Boyutları			
	r	p	Motivasyon	Öğrenme Stratejileri	R	P
	-0.115	0.133	-0.102	0.183	-0.118	0.122

(60.66±14.93) yüksek olduğu görülmektedir. Puanın yüksek oluşu öğrencilerin iyi düzeyde öz düzenlemeli öğrenme becerilerine sahip olduklarını göstermektedir. Doğu ve arkadaşlarının (2022) hemşirelik öğrencileri ile yapmış olduğu çalışmaları sonucunda öğrencilerin öz düzenlemeli öğrenme puanlarının yüksek olduğu belirlenmiştir (27). Yapılmış benzer çalışmalar sonucunda da öğrencilerin puan ortalamaları yüksek bulunmuştur (17,28,29). Ölçeğin Motivasyon ve Öğrenme Stratejileri alt boyut puan ortalamaları da yüksek olup literatür ile benzerlik göstermektedir (17,27,30).

Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine göre puan ortalamaları karşılaştırıldığında kadın öğrencilerin puan ortalamalarının erkek öğrencilere göre anlamlı olarak yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatüre bakıldığında farklı sonuçlarla karşılaşılabilir birlikte, genellikle kadın öğrencilerin puan ortalamaları erkek öğrencilerden daha yüksektir (29-31).

Bir diğer değişken olan sınıf durumuna göre puan ortalamalarına bakıldığında, bu çalışmada sınıflar arasında anlamlı fark bulunmamaktadır. Yapılan benzer diğer çalışmalarda ise sınıf arttıkça puan ortalamalarının arttığı belirlenmiştir (32). Pandemi nedeniyle klinik uygulama süresinin kısıtlı olması bu durumun nedeni olabilir. Nitekim öğrencilerin önemli bir kısmının klinik uygulama süresi bir dönem olarak belirlenmiştir.

Öğrencilerin hemşireliği isteyerek ya da diğer nedenlerden dolayı seçme durumuna bakıldığında öz düzenlemeli öğrenme becerileri arasında bir farklılık bulunmamaktadır. Dığın ve Ataşen'in (2021) çalışmasında isehemşirelik öğrencilerinin öz düzenlemeli öğrenme durumunun bölüme gelme istekliliklerinden etkilendiği, bölüme isteyerek gelen öğrencilerin puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (17). Bu bulgumuz literatür ile benzerlik göstermemektedir.

Çalışmamızda öğrencilerin problem çözme becerileri ile klinik uygulamalara yönelik öz düzenlemeli öğrenme durumları arasında ilişki bulunamamıştır. Hwang ve Oh'un (2021) hemşirelik öğrencilerinin öz düzenlemeli öğrenme ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmaları sonucunda problem çözme becerisi ile öz yönelimli öğrenme durumları arasında pozitif yönlü ilişki saptamışlardır (33). Benzer şekilde Zhang ve arkadaşlarının (2018) ve Ju Young

ve Chung Hee'nin (2020) hemşirelik öğrencilerinin öz düzenlemeli öğrenme ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmaları sonucunda da birbirleriyle pozitif ilişkili oldukları sonucuna ulaşmışlardır (34,35). Çalışma sonucumuz literatür ile benzerlik göstermemektedir. Problem çözme becerisi ile öz düzenlemeli öğrenme becerisi arasında ilişki varlığı öngörülse de klinik uygulama süresinin kısıtlı olması bu sonucun nedeni olabilir. Klinik uygulamada geçirilen süre, öğrenme ve karşılaşılan problemler için çözüm arayışı ile öğrencinin kendi artı ve eksilerini görebilmesi açısından kıymetlidir.

SONUÇ

Çalışmamızın sonucunda, hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerilerinin orta düzeyde; klinik uygulamalara yönelik öz düzenlemeli öğrenme düzeylerinin ise yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin problem çözme ve öz düzenlemeli öğrenme becerileri arasında ilişki olmadığı saptanmıştır. Covid 19 pandemi sürecinde hastanelerdeki klinik uygulama sürelerinin sınırlı olması nedeniyle öğrenciler yeteri kadar uygulama yapamamışlardır. Bu nedenle çalışmamızın sonucunda öğrencilerin problem çözme ve öz düzenlemeli öğrenme becerileri arasında ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmış olduğu düşünülebilir. Klinik uygulamalar hemşirelik eğitimi için büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle pandemi gibi küresel sorunlarda hastanelerdeki uygulamaları destekleyecek çözümler bulmak önemlidir.

Çalışmanın daha geniş örnekleme ve farklı okullarda hemşirelik öğrencileri ile tekrar yapılması literatür bulgusunu zenginleştirmek açısından önerilebilir. Aynı zamanda çalışma sonuçlarına dayanarak, hemşirelik eğitimi veren okullarda öğrencilerin öz düzenlemeli öğrenme düzeylerini ve problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik uygulamalara önem verilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda derslerde öğrencilerin aktif olabileceği interaktif öğrenme yöntemleri, vaka analizleri, klinik uygulamalarda mentor ve akran desteği, pozitif rol modellerin varlığı öğrencilerin bu becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.

KAYNAKLAR

1. Koraş Sözen, K., Güntürk, İ., & Kuloğlu, N. (2021). Hemşirelik öğrencilerinde öz-yeterlilik algısı ile problem çözme becerisi arasındaki ilişkinin belirlenmesi. Sağlık ve Toplum, 31(2),131-138.

2. Olgun, N., Kan Öntürk, Z., Karabacak, Ü., Eti Aslan, F., & Serbest, Ş. (2010). Hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerileri: Bir yıllık izlem sonuçları. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(4), 188-194.
3. El-Demerdash AM, Ibrahim SA, Elhosany WA. (2021). Problem solving skills and clinical decision making among nursing interns. *International Journal of Novel Research in Healthcare and Nursing*, 8(1):304-9
4. Tezel, A., Arslan, S., Topal, M., Aydoğan, Ö., Koç, Ç., & Şenlik, M. (2009). Hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerileri ve depresyon düzeylerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(4).
5. Başar, G., Akın, S., & Durna, Z. (2015). Hemşirelerde ve hemşirelik öğrencilerinde problem çözme iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(1), 125-147.
6. Arslan Şeker, S., Erkuş Küçükkeleşçi, G. (2022). Klinik uygulamanın hemşirelik öğrencilerinin problem çözme ve karar verme becerilerine etkisi: Yarı deneysel çalışma. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi*, 14(4), 1064-78 DOI: 10.5336/nurses.2022-88790
7. Seçir, M., & Karabağ Aydın, A. (2021). Determining the relation between nursing students' problem-solving skills and attitudes toward computer use in health care: A comparative study. *Acıbadem Univ. Sağlık Bilim. Derg.*, 12(4), 743-752 <https://doi.org/10.31067/acusaglik.910148>
8. Jun, W.H., & Lee, G. (2017). The role of ego-resiliency in the relationship between social anxiety and problem solving ability among South Korean nursing students. *Nurse Educ Today*, 49, 17-21.
9. Alpar, D., Batdal, G., & Avcı, Y. (2007). Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Derg.*, 7, 19-31.
10. Bandura, A. (1997). Self efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191-215.
11. Şenol, A. (2018). Klinik hemşirelik uygulamalarına yönelik öz düzenlemeli öğrenme ölçeği'nin geçerlik güvenilirliğinin incelenmesi. *Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*, İzmir.
12. Ciftci, B., GÖk, S., Aksoy, M., & Avsar, G. (2020). The effect of internships on clinical decision making and professional values of nursing students. *International Journal of Caring Sciences*, 13(2), 1230-9.
13. Aydoğan, S. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin klinik beceri kazanmaları sırasında karşılaştıkları etik problemler. *Türkiye Biyoetik Derg.*, 3(2), 120-123.
14. Chen, J. H., Björkman, A., Zou, J. H., & Engström, M. (2019). Self-regulated learning ability, metacognitive ability, and general self-efficacy in a sample of nursing students: A cross-sectional and correlational study. *Nurse Education in Practice*, 37, 15-21. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2019.04.014>
15. Salamonson, Y., Ramjan, L. M., Van den Nieuwenhuizen, S., Metcalfe, L., Chang, S., & Everett, B. (2016). Sense of coherence, self-regulated learning and academic performance in first year nursing students: A cluster analysis approach. *Nurse Education in Practice*, 17, 208-213. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2016.01.001>
16. Naharini, P., Nursalam, N., Triharini, M., & Probawati, R. (2013). Development of self regulated learning model in studying nursing (srlns) to improve student learning competence. *J Ners*, 8(2), 190-201.
17. Diğın, F., & Ataşen, G.İ. (2021). Determining the self-regulated learning status of nursing students regarding clinical nursing practices. *Humanistic Perspective*, 3(2), 420-432.
18. Barutçu Demir, C. (2019). Hemşirelik öğrencilerinde problem çözme becerisinin klinik karar verme düzeylerine etkisi. *SDÜ Tıp Fak Derg*, 26(1), 22-29. doi: 10.17343/sdutfd.422401
19. Taylan, S. (1990). Heppner'in Problem Çözme Envanterinin Uyarılma, Geçerlik ve Güvenirlik çalışmaları. *Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*, Ankara.
20. Yıldırım Keskin, A. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin klinik karar verme algıları ve klinik karar vermelerini etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2), 102-111. DOI: <https://www.doi.org/10.46971/ausbid.751280>
21. Ahmady, S., & Shahbazi, S. (2020). Impact of social problem-solving training on critical thinking and decision making of nursing students. *BMC Nursing*, 19, 94. <https://doi.org/10.1186/s12912-020-00487-x>
22. Min, J., Kim, H., & Yoo J. (2021). Effects of self-esteem, problem-solving ability, and professional nursing values on the career identity of nursing college students in south korea: A cross-sectional study. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 18, 8531. <https://doi.org/10.3390/ijerph18168531>
23. Günüşen N., & Üstün B. (2011). The relationship between problem solving skills levels of nursing students and control parents. *DEUHYO ED*, 4(2), 72-77.
24. Yılmaz, K.E., Yılmaz, S., & Yurttaş, A. (2011). Öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 75-79.
25. Kanbay, Y., et al. (2013). Hemşirelik lisans öğrencilerinin problem çözme ve eleştirel düşünme becerileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3, 244-251.
26. Yüksel, A. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin problem çözme öz değerlendirme sonuçları ve etkileyen faktörler. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 2(1), 37-49.
27. Dogu, O., Karadas, A., & Eskin Bacaksız F. (2022). The relationships between self regulated learning in clinical nursing practice and self efficacy: A cross sectional study among nursing students. *Perspectives in Psychiatric Care*, 58(4), 2107-2115. doi: 10.1111/ppc.13037
28. Iyama, S., & H. Maeda. (2018). Development of the self regulated learning scale in clinical nursing practice for nursing students: Consideration of its reliability and validity. *Japan Journal of Nursing Science*, 15(3), 226-236.
29. Phillips, B.N., Turnbull B.J., & He, F.X. (2015). Assessing readiness for self-directed learning within a non-traditional nursing cohort. *Nurse education today*, 35(3), 1-7.
30. Kurt, E., & Eskimez Z. (2022). Examining self-regulated learning of nursing students in clinical practice: A descriptive and cross-sectional study. *Nurse Education Today*, 109, 105242.
31. Baldan, B. (2017). Self-regulated learning skill levels of undergraduate students and the role of higher education programs in developing self-regulated learning skills. *Anadolu University: Eskişehir*.
32. Keçeci, A. (2017). Self-regulated learning in nursing: A study from a health education course. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 3830-3842
33. Hwang, Y., & Oh, J. (2021). The relationship between self-directed learning and problem-solving ability: The mediating role of academic self-efficacy and self-regulated learning among nursing students. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(4), 1738
34. Zhang, X.H., Meng, L.N., Liu, H.H., Luo, R.Z., Zhang, C.M., Zhang, P.P., & Liu, Y.H. (2018). Role of academic self-efficacy in the relationship between self-directed learning readiness and problem-solving ability among nursing students. *Front. Nurs*, 5, 75-81.
35. Ju Yong, P., & Chung Hee, W. (2020). The mediating effect of self-regulated learning ability on the relationship between experience of good class and problem solving ability of nursing students, *JKASNE*, 26(2), 185-197. DOI: <https://doi.org/10.5977/jkasne.2020.26.2.185>